

Sygn. akt: I C 274/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 19 lipca 2016 roku

Sąd Rejonowy w Kępnie I Wydział Cywilny

w składzie następującym :

Przewodnicząca : Sędzia Sądu Rejonowego Żaneta Cebula

Protokolant: sekr. sądowy Iwona Sierańska

po rozpoznaniu w dniu 14 lipca 2016 roku w Kępnie, na rozprawie

sprawy z powództwa N. K., D. K., P. K. (1) i J. K. (1)

przeciwko (...) S.A. V. (...) w W.

o zapłatę

1. zasądza od pozwanego (...) S.A. V. (...) w W. na rzecz powódki **N. K.** kwotę 60.577,13 zł (sześćdziesiąt tysięcy pięćset siedemdziesiąt siedem złotych 13/100) wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie

- od kwoty 55.859,13 zł od dnia 11 września 2013 roku do dnia zapłaty,

- od kwoty 4.718,00 zł od dnia 1 listopada 2013 roku do dnia zapłaty;

2. zasądza od pozwanego (...) S.A. V. (...) w W. na rzecz powódki **D. K.** kwotę 30.970,79 zł (trzydzieści tysięcy dziewięćset siedemdziesiąt złotych 79/100) wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 11 września 2013 roku do dnia zapłaty,

3. zasądza od pozwanego (...) S.A. V. (...) w W. na rzecz powódki **P. K. (1)** kwotę 30.104,22 zł (trzydzieści tysięcy sto cztery złote 22/100) wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 11 września 2013 roku do dnia zapłaty,

4. zasądza od pozwanego (...) S.A. V. (...) w W. na rzecz powoda **J. K. (1)** kwotę 17.202,41 zł (siedemnaście tysięcy dwieście dwa złote 41/100) wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 11 września 2013 roku do dnia zapłaty,

5. oddala powództwa w pozostałym zakresie;

6. zasądza od pozwanego na rzecz powódki N. K. kwotę 1.903,10 zł tytułem zwrotu części kosztów procesu;

7. zasądza od pozwanego na rzecz powódki D. K. kwotę 1.107,10 zł tytułem zwrotu kosztów procesu;

8. zasądza od pozwanego na rzecz powoda P. K. (1) kwotę 1.191,48 zł tytułem zwrotu kosztów procesu;

9. zasądza od pozwanego na rzecz powoda J. K. (1) kwotę 1.247,73 zł tytułem zwrotu kosztów procesu;

10. nie obciąża powodów nieuiszczonymi kosztami sądowymi od oddalonej części powództwa;

11. nakazuje pobrać od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Kępnie kwotę 7.735,00 zł tytułem nieuiszczonych kosztów sądowych.

SSR Żaneta Cebula

Sygn. akt I C 274/13

UZASADNIENIE

Powodowie N. K., D. K., P. K. (1) i J. K. (1) wnieśli pozew przeciwko (...) S.A. V. (...) w W. domagając się zasądzenia od pozwanej na ich rzecz następujących kwot:

- N. K. 71.448,10 zł, w tym 42.000,00 zł tytułem zadośćuczynienia za doznaną krzywdę, ból oraz cierpienia psychiczne związane ze śmiercią męża M. K. w wypadku komunikacyjnym, 23.000 zł tytułem odszkodowania w związku ze znacznym pogorszeniem sytuacji życiowej, 1.432,06 zł tytułem zwrotu kosztów pogrzebu oraz 5.016,10 zł tytułem skapitalizowanych odsetek od kwoty 66.432,00 zł od dnia 30.01.2013 r. do dnia 29.08.2013 r.

- D. K. 40.018,50 zł, w tym kwotę 23.000,00 zł tytułem zadośćuczynienia, 13.000,00 zł tytułem odszkodowania, 1.209,00 zł tytułem zwrotu kosztów pogrzebu oraz 2.809,50 zł tytułem skapitalizowanych odsetek od kwoty 37.209,00 zł od dnia 30.01.2013 r. do dnia 29.08.2013 r.

- P. K. (1) 38.718,20 zł, w tym kwotę 23.000,00 zł tytułem zadośćuczynienia, 13.000,00 zł tytułem odszkodowania oraz 2.718,20 zł tytułem skapitalizowanych odsetek od kwoty 36.000,00 zł od dnia 30.01.2013 r. do dnia 29.08.2013 r.

- J. K. (1) 26.869,90 zł, w tym kwotę 20.000,00 zł tytułem zadośćuczynienia oraz 1.869,90 zł tytułem skapitalizowanych odsetek od kwoty 20.000,00 zł od dnia 30.01.2013 r. do dnia 29.08.2013 r.

Ponadto każdy z powodów wniósł o zasądzenie od pozwanego odsetek ustawowych od dnia doręczenia pozwanej pozwu do dnia zapłaty oraz kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego w wysokości dwukrotności stawki minimalnej i opłaty skarbowej od udzielonego pełnomocnictwa, a także o zwolnienie ich od kosztów sądowych w całości.

W uzasadnieniu podali, że w wyniku wypadku, który miał miejsce w dniu 23 marca 2012 roku zmarł M. K., mąż, syn i brat powodów. Pojazd, którym kierował sprawca wypadku R. J., ubezpieczony był w pozwanym zakładzie ubezpieczeń. Podnieśli, iż pozwana nie kwestionowała swojej odpowiedzialności za skutki wypadku, jednakże uznała, iż poszkodowany M. K. przyczynił się do powstania szkody w 80% i z tego powodu wypłaciła powodom jedynie częściowe świadczenia odpowiadające 20% zgłoszonych roszczeń przez powodów z tytułu zadośćuczynienia, odszkodowania i zwrotu kosztów pogrzebu. Zdaniem powodów zastosowany stopień przyczynienia został znacznie zawyżony, w ocenie powodów stopień przyczynienia się zmarłego do powstania szkody nie powinien przekraczać 50%.

Postanowieniem z dnia 4 września 2013 roku powodowie zostali zwolnieni od kosztów sądowych w całości.

Pozwana w odpowiedzi na pozew wniosła o oddalenie powództwa i zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów postępowania.

W uzasadnieniu pozwana podała, iż przyjęła 80% przyczynienie się poszkodowanego do powstania szkody i swoje stanowisko podtrzymuje. Zmarły M. K. poruszał się motocyklem z prędkością ok. 180 km/h i zdaniem pozwanej gdyby poruszał się z dozwoloną prędkością 90 km/h (70 km/h) to mógłby uniknąć wypadku. Pozwana wniosła o oddalenie żądania zasądzenia odszkodowania za znaczne pogorszenie się sytuacji życiowej powodów D. i P. K. (1), gdyż nie wykazali oni, aby ich sytuacja życiowa nie uległa istotnej zmianie.

Pismem z dnia 5 czerwca 2014 r. powódka N. K. rozszerzyła żądanie pozwu o kwotę 5.897,50 zł z tytułu kosztów nagrobka z ustawowymi odsetkami od dnia 1.11.2013 r.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

23 marca 2012 r. na skutek obrażeń doznanych w wypadku drogowym w miejscowości B. zmarł M. K..

Kierujący samochodem ciężarowym m-ki I. w niedozwolonym miejscu skręcił z drogi głównej na znajdującą się po lewej stronie stację benzynową, przez co nie ustąpił pierwszeństwa przejazdu nadjeżdżającemu z przeciwnika motocyklowi H. kierowanemu przez M. K..

Motocyklista w chwili zdarzenia poruszał się z prędkością ok. 180 km/h. W miejscu zdarzenia obowiązywało ograniczenie prędkości do 70 lub 90 km/h. (dowód: opinia biegłego k. 139 akt II K)

W chwili wjazdu samochodu I. na lewy pas ruchu nadjeżdżający z przeciwnika motocyklista znajdował się w odległości ok. 145 m. Droga zatrzymania motocykla jadącego z prędkością 180 km/h wynosi 258,3 m, zaś jadącego z prędkością 90 km/h to przy gwałtownym hamowaniu 77,1 m zaś przy łagodnym hamowaniu 129,5m.

(dowód: opinia biegłych J. K. (2) i C. Ż. k. 271 akt)

Widząc skręcający na stację paliw samochód ciężarowy motocyklista podjął manewr obronny polegający na gwałtownym hamowaniu. Po odcinku 15,7m hamowania, motocyklista przewrócił się na lewy bok i sunął po asfalcie z motocyklem. W tym czasie kierujący I. pokonał już lewy pas ruchu. Kierujący motocyklem M. K. w pewnym momencie puścił kierownicę motocykla i zaczął przemieszczać się na lewy pas ruchu (patrząc w kierunku jazdy motocyklisty), gdzie znajdował się zespół pojazdów. W pewnym momencie nastąpiło uderzenie sunącego motocyklisty w przedni lewy narożnik ciągnika siodłowego. Gdyby motocyklista hamował nie przewracając pojazdu bądź nie hamował w ogóle kierujący samochodem I. zdążyłby opuścić pas ruchu, którym poruszał się M. K..

(dowód: opinia biegłego K. S. k. 325 – 334 akt,

Postępowanie R. J. kierującego samochodem I. miało związek przyczynowy ze zdarzeniem. Wyrokiem z dnia 17 grudnia 2012 roku został skazany za umyślne naruszenie zasad bezpieczeństwa w ruchu drogowym, w ten sposób, że nie obserwował należycie przedpola jazdy oraz w niedozwolonym miejscu skręcił z drogi głównej, przez co zajęł drogę nadjeżdżającemu z drugiej strony motocyklowi kierowanemu przez M. K. w wyniku czego motocyklista stracił panowanie nad pojazdem, przewrócił się na jezdnię po czym wpadł na przeciwny pas ruchu gdzie uderzył w nadjeżdżający ciągnik siodłowy marki M. z cysterną, w następstwie czego poniósł śmierć na miejscu, a kierujący samochodem ciężarowym marki I. zbiegł z miejsca zdarzenia.

(dowód: opinia biegłych J. K. (2) i C. Ż. k. 271 akt, wyrok w aktach sprawy karnej k. 220 akt II K 478/12,)

Kierujący samochodem I. R. J. był ubezpieczony od odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych w pozwanym towarzystwie ubezpieczeń (bezsporne).

M. K. w chwili śmierci miał 29 lat. 7 miesięcy przed śmiercią zawarł związek małżeński z powódką N. K.. Do dnia ślubu mieszkał z rodzicami D. i P. K. (1), później zamieszkał z żoną u jej rodziców. Dopóki mieszkał z rodzicami wspierał ich finansowo. Pracował jako kierowca w (...) uzyskując wynagrodzenie w wysokości powyżej 2.000 zł. Należał do klubu motocyklowego działającego w B.. Lubił wędkować, tę pasję zaszczepił w nim jego ojciec.

(dowód: odpis skrócony aktu urodzenia k. 23, odpis skrócony aktu małżeństwa k. 24)

Powódka N. K. w chwili śmierci męża M. K. miała 24 lata. Zнали się od dawna, gdyż oboje mieszkali w tej samej miejscowości, bliższe relacje nawiązali ok. 4 lata przed ślubem. Byli bardzo dobrym małżeństwem, nie dochodziło między nimi nawet do najdrobniejszych kłótni. Wolny czas spędzali razem, co miesiąc po ślubie obchodzili tzw. miesięcznice, planowali obchody pierwszej rocznicy ślubu. Mieli wspólne plany na przyszłość, zamierzali powiększyć rodzinę, zbudować dom. W tym celu kupili działkę, na zakup której wzięli kredyt w kwocie ok. 30.000 zł. Powódka N. K. w chwili zdarzenia pracowała, jednak zarabiała mniej niż mąż.

Śmierć męża była dla powódki dużym wstrząsem. Do dzisiejszego dnia nie pogodziła się ze śmiercią męża. Co 2 – 3 dni odwiedza grób męża, kilka razy w roku zamawia msze święte w jego intencji. Wraz ze swoim ojcem odwiedza miejsce wypadku, jest tam postawiony krzyż. Należy do klubu motocyklowego do którego należał zmarły mąż. Po jego śmierci nie korzystała z pomocy psychologa, nie zażywała leków, otrzymała wsparcie ze strony rodziny. W chwili wypadku była w trakcie najlepszego okresu związku, kiedy więź jest najsilniejsza, wiązą marzenia, plany na przyszłość, radość z codziennej wzajemnej obecności, jeszcze zauroczenie partnerem. Tragiczna śmierć męża spowodowała, pogłębione z powodu nagłego tragicznego charakteru utraty oraz obecności na miejscu wypadku, objawy stresu pourazowego i żaloby, którym starała się stawić czoła i wrócić do obowiązków.

(dowód: opinia biegłego psychologa E. T. k. 213 – 214, zeznania powódki N. K. – nagranie rozprawy z dnia 14.06.2016 r. 0.05.57 – 0.15.00, odpis aktu notarialnego k. 33 – 37, odpis księgi wieczystej. K. 39 – 41, zeznania świadków K. D. k. 201v, M. D. k. 202, i B. B. k. 203v)

Rodzice M. K. tj. D. i P. K. (2) byli bardzo związana z synem. Ich relacje były bardzo dobre. Nie mieli z nim żadnych problemów wychowawczych, do 21 – 22 roku życia dużo czasu spędzał z rodzicami, potem miał już inne towarzystwo, poznał swoją przyszłą żonę. Przez pewien okres czasu M. K. nawet pracował razem ze swoim ojcem, wyjeżdżali za granicę montować kurniki. Zmarły był bardzo opiekuńczy i wrażliwy na krzywdę starszych ludzi, oboje liczyli więc na pomoc syna na starość. Przed jego śmiercią mieli w planach pomóc mu w planowanej budowie domu.

Śmierć syna bardzo nimi wstrząsnęła, oboje musieli korzystać z pomocy psychologa, zażywali środki uspokajające i nasenne. Codziennie wspominają syna, odwiedzają cmentarz. Powódka D. K. była nauczycielką, po śmierci syna musiała zrezygnować z pracy w szkole, gdyż nie potrafiła już pracować z dziećmi. Uroczystości rodzinne kończą się wyjazdem na cmentarz, a każda kolacja wigilijna kończy się płaczem. Posiadają mnóstwo pamiątek po synu, rzeczy pozostawione w jego pokoju są niezmienione. Przechowują wszystkie zdjęcia i filmy z synem.

Pomiędzy D. K., a synem istniała szczególna więź, nie tylko wynikająca z tego, że był pierwszym dzieckiem, ale z wspólnoty postaw i systemu wartości jaki postrzegala w nim. Tragiczna śmierć spowodowała pogorszenie stanu psychicznego, objawy stresu pourazowego, wzrost neurotyzmu, napięcie zaburzające rytmy dobowe.

Powód P. K. (1) pozostawał ze zmarłym synem w zmiennych pogłębiających się w ostatnim czasie relacjach, które poza więzią rodzicielską wynikały z sytuacyjnie wykonywania wspólnych zbliżających ich prac, wesołego i życzliwego bliskim nastawienia i charakteru syna. Przeżycie tragicznej utraty spowodowało objawy stresu pourazowego, przyczyniły się w części do spadku zainteresowania funkcjonowaniem prowadzonej firmy, obniżeniem motywacji do działania i w konsekwencji rezygnacją z działalności gospodarczej. W sferze społecznej uruchomiło tendencję do ograniczania kontaktów społecznych, wzrost neurotyzmu, wewnętrzny niepokój. Największe nasilenie objawów występowało około roku, długotrwałą konsekwencją tego przeżycia jest nasilony neurotyczny sposób przeżywania i umiarkowane objawy depresyjne.

(dowód: opinia biegłego psychologa E. T. k. 210 – 212, 215 – 216, zeznania powódki D. K. – nagranie rozprawy z dnia 14.06.2016 r. 00.16:29 -00.27:35, zeznania powoda P. K. (1) nagranie rozprawy z 14.06.2016 r. 00.28:- 00.35, zeznania świadków K. D. k. 201v, M. D. k. 202, i B. B. k. 203v)

Powód J. K. (1) jest o 6 lat młodszym bratem M. K.. Byli ze sobą bardzo zżyci. Jeszcze jak dziecko w szkole czuł opiekę starszego brata, dużo czasu spędzali razem, mimo, że powód nie interesował się motocyklami tak jak jego brat. Razem grali na konsoli, w karty, wspólnie wędkowali, spotykali się ze wspólnymi znajomymi. Po śmierci brata odczuwa ogromną pustkę, codziennie wspomina brata i odwiedza jego grób. Jako jedną z pamiątek przechowuje medalik, który brat przywiózł mu z B.. W wyniku śmierci jedyne, starszego brata stracił osobę, która stanowiła dla niego wsparcie i wzorzec zachowań. Wraz z okresem dojrzewania relacje braci przeszły na nowy etap bliskości, partnerstwa ale zwykle z przewodnią rolą zmarłego. Stanowił on oparcie i dawał poczucie bezpieczeństwa. W początkowym okresie zareagował dezorganizacją funkcjonowania, tożsamości osobowości. Najtrudniejszy był okres 6 – 7 miesięcy, po którym zaczął porządkować swoje emocje. Nie podjął leczenia psychiatrycznego ani terapii ale próbował korzystać z literatury i

doświadczeń innych ludzi. Objawy smutku, osłabienia zdolności do przeżywania zadowolenia oraz mniejsze poczucie bezpieczeństwa osobistego wynikającego z zaufania do siebie pozostały w łagodnym nasileniu do dziś.

(dowód: opinia biegłego psychologa E. T. k. 217 – 218, zeznania powoda J. K. (1) nagranie rozprawy z 14.06.2016 r. 00.36:- 00.42)

Powódka N. K. poniosła 4.773,52 zł kosztów związanych z pogrzebem męża. D. K. poniosła 4.029,99 zł kosztów związanych z pogrzebem.

(dowód: rachunki i faktury k. 105 – 111, 112 – 114)

Powódka N. K. poniosła dodatkowo koszty związane z wystawieniem nagrobka w wysokości 11.795 zł. 24 września 2013 r. wezwała pozwanego do wypłaty tej kwoty tytułem zwrotu kosztów pogrzebu.

(dowód: umowa k. 235, faktury k. 236, 237, potwierdzenia dokonania przelewu k. 238, 239 i 240, wezwanie k. 241 - 242)

Pismem z dnia 30 lipca 2012 roku powodowie wystąpili do pozwanego z żądaniem wypłaty jednorazowego odszkodowania w związku z pogorszeniem się sytuacji życiowej oraz wypłaty zadośćuczynienia za cierpienia moralne.

(dowód: pismo k. 25-28)

W ramach prowadzonego postępowania likwidacyjnego pozwany przyznał powódce N. K. zadośćuczynienie w kwocie 15.000,00 zł odszkodowanie na mocy art. 446 § 3 k.c. w kwocie 10.000,00 zł oraz zwrot poniesionych kosztów pogrzebu w kwocie 4.773,52 zł jednak wszystkie te świadczenia zostały pomniejszone o 80% z uwagi na ustalone przez pozwanego przyczynienie się poszkodowanego na poziomie właśnie 80%. Wypłacono powódce więc świadczenia odpowiednio w kwotach 3000 zł, 2.000 zł i 954,70 zł.

Powódce D. K. pozwany przyznał zadośćuczynienie w kwocie 10.000, odszkodowanie w kwocie 10.000,00 zł oraz zwrot kosztów pogrzebu w kwocie 4.029,99 zł, przy czym również wszystkie te świadczenia obniżył o przyjęte 80% przyczynienie się poszkodowanego i wypłacił 2.000 zł zadośćuczynienia, 2.000 zł odszkodowania i 805,99 zł odszkodowania z tytułu poniesionych kosztów pogrzebu.

Powodowi P. K. (1) pozwany również przyznał zadośćuczynienie w kwocie 10.000 zł oraz odszkodowanie w kwocie 10.000 zł i przy przyjęciu 80% przyczynienia się poszkodowanego wypłacił mu 2.000 zł zadośćuczynienia i 2.000 zł odszkodowania.

(dowód: pismo pozwanego k. 29 – 32)

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie zebranych w sprawie dowodów, w szczególności nie budzących wątpliwości dokumentów, opinii biegłej psycholog E. T., przesłuchania świadków oraz powodów.

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo jako zasadne zasługiwało na częściowe uwzględnienie.

W niniejszej sprawie bezspornym było ponoszenie przez pozwane towarzystwo odpowiedzialności za skutki wypadku drogowego w wyniku którego, śmiertelnych obrażeń ciała doznał M. K.. Pojazd kierowany przez sprawcę zderzenia był ubezpieczony w zakresie odpowiedzialności cywilnej (OC) w pozwanym zakładzie ubezpieczeń.

Zgodnie z art. 446 § 4 k.c. w zw. z art. 446 § 1 k.c., jeżeli wskutek uszkodzenia ciała lub wywołania rozstroju zdrowia nastąpiła śmierć poszkodowanego, sąd może przyznać najbliższym członkom rodziny zmarłego odpowiednią sumę tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę. Krąg osób uprawnionych do zadośćuczynienia jest taki sam, jak w art. 446 § 3 k.c. i dotyczy najbliższych członków rodziny. Roszczenie najbliższych członków rodziny

zmarłego o przyznanie stosownego zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę na podstawie art. 446 § 4 k.c., które zmierza do zaspokojenia szkody niematerialnej, jest rodzajowo i normatywnie odmienne od roszczenia o przyznanie stosownego odszkodowania z art. 446 § 3 k.c. (por. wyrok SN z dnia 21.10.2009 r., I PK 97/09, opublikowany Lex nr 558566) i obejmuje rekompensatę krzywdy moralnej, a więc krzywdy pozostającej w sferze subiektywnych, wewnętrznych przeżyć danej osoby (por. wyrok SN z dnia 3.12.2010 r., I PK 88/10, opublikowany Lex nr 737254).

Krzywda polega na ujemnych przeżyciach poszkodowanego związanych z cierpieniem fizycznym, psychicznym lub moralnym. Przyznanie zadośćuczynienia pieniężnego ma na celu zrekompensować krzywdę za naruszenie prawa do życia w rodzinie i ból spowodowany utratą najbliższej osoby (wyrok SA w Lublinie z dnia 7 lipca 2009 r., II AKa 44/09, Lex nr 523973). Ustalenie wysokości zadośćuczynienia z art. 446 § 4 k.c. winno nastąpić według kryteriów branych pod uwagę przy zasądzaniu zadośćuczynienia za naruszenie dóbr osobistych (art. 23 i art. 24 w zw. z art. 448 k.c.), z uwzględnieniem jednak ciężaru gatunkowego naruszonego dobra (wyrok SA. w Ł. z dnia 14 kwietnia 2010 r., I ACA 178/10, niepubl.). Naruszenie prawa do życia w rodzinie stanowi bowiem dalece większą dolegliwość psychiczną dla członka rodziny zmarłego niż w przypadku innych dóbr, a jej skutki rozciągają się na całe życie osób bliskich.

Zadośćuczynienie jest szczególną formą naprawienia niemajątkowej szkody na osobie (krzywdy) stanowiącej rodzaj rekompensaty pieniężnej za doznane przez osobę pokrzywdzoną czynem niedozwolonym cierpienia fizyczne lub psychiczne i powinno ułatwić przezwycięzenie przez nią ujemnych przeżyć psychicznych. Pomimo tego, że przepisy prawa nie określają szczegółowo kryteriów jakimi należy kierować się przy ustalaniu wysokości należnego świadczenia z tytułu zadośćuczynienia, to jednak w dotychczasowym orzecznictwie Sądu Najwyższego, jak i doktrynie prawa zostały wypracowane pomocne wskazówki pozwalające na dokonanie odpowiednich ustaleń. Biorąc pod uwagę niewymierny charakter szkody niemajątkowej, zadośćuczynienie stanowi swoiste wynagrodzenie osobie poszkodowanej przeżytych cierpień psychicznych i fizycznych, przy czym wysokość takiego świadczenia powinna stanowić ekonomicznie odczuwalną wartość jednakże nie nadmierną w stosunku do rozmiaru doznanej krzywdy (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 9 lutego 2000 r., III CKN 582/98). W przypadku wyrządzenia krzywdy wskutek naruszenia dóbr osobistych wysokość odpowiedniej sumy tytułem zadośćuczynienia powinna być ustalona przy uwzględnieniu rodzaju dobra, które zostało naruszone oraz charakter, stopień nasilenia i czas trwania doznawania, przez osobę, której dobro zostało naruszone, a także ujemnych przeżyć psychicznych takiej osoby. Istotne znaczenie ma również stopień winy osoby naruszającej dobra osobiste oraz cel, które zamierzała osiągnąć podejmując działania wyrządzające krzywdę (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 11 kwietnia 2006 r. I CSK 159/05).

Ustalając zatem wysokość należnego powodowi zadośćuczynienia, przy niewymierności samej krzywdy, Sąd miał na uwadze rozmiar negatywnych przeżyć powodów związanych ze stratą męża, syna i brata. Dokonując oceny odpowiedności zadośćuczynienia przyznanego powodowi, Sąd wziął pod uwagę, że śmierć M. K. nastąpiła na skutek drastycznego zdarzenia – wypadku komunikacyjnego. Była więc nagła, niespodziewana, szokująca. Śmierć tego rodzaju jest z reguły trudniejsza do zaakceptowania, niż śmierć po długotrwałej chorobie. M. K. był osobą sprawną, zdrową, zaangażowaną w życie rodzinne. Strata po nim była zatem dotkliwa.

W niniejszej sprawie zostały naruszone więzi rodzinne łączące żonę z mężem, rodziców z synem i brata z bratem. Więzy emocjonalna między członkami rodziny jest czymś ważnym dla każdego. Dla powodów śmierć M. K. była ogromnym ciosem, z którym do dnia dzisiejszego nie mogą sobie poradzić. Z zeznań świadków oraz z przesłuchania powodów, jak również z opinii biegłej sądowej E. T. wynika, iż powodowie byli bardzo związani ze zmarłym, a ich wzajemne relacje były bardzo dobre. Każdy z powodów na swój sposób przeżył jego stratę, u N. K. oraz u rodziców zmarłego zostały zdiagnozowane objawy stresu pourazowego, u wszystkich nastąpiło pogorszenie stanu psychicznego. Najbardziej śmierć M. K. przeżyła jego żona, wypadek nastąpił w krótkim okresie po zawarciu przez nich związku małżeńskiego, wtedy relacje małżeńskie są najsilniejsze, mieli plany na przyszłość, chcieli wybudować dom, mieć dzieci, codziennie odczuwali radość z wzajemnej obecności, byli nadal sobą zauroczeni.

Rodzice zmarłego również bardzo przeżyli jego stratę, przejawiają objawy depresyjne. U powódki D. K. smutek i rozpacz po stracie syna spowodowały rezygnację z pracy z dziećmi w kolejnym roku szkolnym i wykorzystanie

możliwości przejścia na emeryturę. Powód P. K. (1) również stracił zainteresowanie prowadzoną przez siebie firmą, co w konsekwencji doprowadziło do rezygnacji z prowadzonej działalności.

Powód J. K. (1) z kolei stracił w zmarłym bracie osobę, która stanowiła dla niego wsparcie i wzorzec zachowań, Do dziś odczuwa ogromny smutek, osłabienie zdolności do przeżywania zadowolenia oraz mniejsze poczucie bezpieczeństwa.

W tym miejscu wskazać należy, iż nie ma żadnych mierników, które pozwoliłyby ocenić wartość cierpienia żony po stracie męża, rodzica po stracie dziecka, bądź brata po stracie brata. Zwłaszcza w sytuacji kiedy ta śmierć jest nagłą, nieprzewidziana, spowodowana działaniem osoby drugiej. Krzywda i cierpienie osób najbliższych jest ogromne i nie można go przeliczyć na żadną wartość pieniężną. Tym samym zadośćuczynienie za taką krzywdę jest tylko pewnym surogatem, bo nie da się tej krzywdy inaczej naprawić. Życie ludzkie jest bezcenne. Tym samym zadośćuczynienie za krzywdę w postaci pozbawienia życia osoby najbliższej dla powoda nie może być niskie, bo doprowadziłoby do deprecjacji wartości życia ludzkiego. Zadośćuczynienie ma bowiem przede wszystkim charakter kompensacyjny i tym samym jego wysokość musi przedstawiać jakąś ekonomicznie odczuwalną wartość.

W ocenie Sądu, rozmiar i natężenie cierpień psychicznych uzasadniają przyznanie powodom zadośćuczynienia w następujących kwotach: powódce N. K. kwocie 90.000,00 zł, powodom D. K. i P. K. (1) w kwotach po 50.000 zł, zaś powodowi J. K. (1) w kwocie 40.000 zł.

Zasadne było również żądanie odszkodowania zgłoszone przez powodów. Zgodnie z art. 446 § 3 k.c. Sąd może przyznać najbliższemu członkowi rodziny zmarłego stosowne odszkodowanie, jeżeli w skutek śmierci nastąpiło znaczne pogorszenie sytuacji życiowej. Sformułowanie „stosowne odszkodowanie” nie można utożsamiać z „należnym odszkodowaniem”. Przepis ten służy możliwości częściowego choćby zrekompensowania szczególnej postaci uszczerbku, którym jest znaczne pogorszenie sytuacji życiowej. Obejmuje więc nieuchwytne i trudne do wyliczenia szkody polegające na pogorszeniu sytuacji materialnej, ale także na utracie realnej możliwości polepszenia, a nawet tylko ustabilizowania szeroko rozumianej sytuacji życiowej. Nadto pogorszenie sytuacji życiowej polega nie tylko na odniesieniu sytuacji obecnej do tej jaka istniała przed śmiercią osoby najbliższej, ale obejmuje także przyszłe szkody majątkowe, często nieuchwytne lub trudne do obliczenia. Należą do nich utrata realnej możliwości polepszenia warunków życia, wsparcia i pomocy w różnych sytuacjach życiowych (nie tylko materialnych), a przez to stabilnych warunków życiowych.

Po nagłej śmierci męża sytuacja powódki N. K. jak i rodziców zmarłego niewątpliwie uległa znacznemu pogorszeniu. Nie tylko nie mogą liczyć na ich pomoc w codziennych obowiązkach ale i utracili wsparcie finansowe. Utracili oni również możliwość uzyskania pomocy i wsparcia przez męża i syna, której mogliby zasadnie spodziewać się w chwilach wymagających takich zachowań.

Pogorszenie sytuacji majątkowej powódki N. K. jest oczywiste. W chwili śmierci męża powódka utrzymywała się jedynie z wynagrodzenia za pracę, które w dodatku było niższe od wynagrodzenia zmarłego. Po tragicznej śmierci męża musiała sama spłacić kredyt, który razem zaciągnęli na zakup działki.

Z kolei rodzice zmarłego z uwagi na stan psychiczny w jakim się znaleźli stracili zainteresowanie wykonywaną przez siebie pracą zarobkową. Powódka D. K. nie potrafiła już pracować z dziećmi i wykorzystwała możliwość wcześniejszego przejścia na emeryturę, co z pewnością przełożyło się na mniejsze dochody. Również u powoda J. K. (1) tragiczne przeżycia przyczyniły się do spadku zainteresowania funkcjonowaniem prowadzonej przez niego firmy, obniżeniem motywacji do działania i w konsekwencji rezygnacją z działalności gospodarczej.

Sam pozwany w postępowaniu likwidacyjnym przyznał powodom odszkodowanie z tytułu pogorszenia się sytuacji życiowej, które ustalił w wysokości po 10.000 zł, a które obniżył o ustalony przez siebie procent przyczynienia się poszkodowanego.

Biorąc powyższe pod uwagę Sąd uznał, iż żądanie ustalenia przez powodów odszkodowania w kwotach: 50.000 zł dla N. K. i po 30.000 zł dla D. i P. K. (1) jest zasadne.

Zasadne były również żądania N. K. i D. K. zwrotu kosztów pogrzebu, które to roszczenia zostały poparte rachunkami i fakturami na żądanie przez nie sumy. Wysokość żądań w tym zakresie nie była przez pozwanego kwestionowana.

Jednocześnie należało rozważyć podniesiony przez pozwanego zarzut przyczynienia się poszkodowanego do zaistniałej szkody. Zgodnie z art. 362 k.c. jeżeli poszkodowany przyczynił się do powstania lub zwiększenia szkody, obowiązek jej naprawienia ulega odpowiedniemu zmniejszeniu stosownie do okoliczności, a zwłaszcza do stopnia winy obu stron.

Zgromadzony w sprawie materiał dowodowy, zwłaszcza opinie biegłych: J. K. (2) i C. Ż. jak również K. S. pozwalają na uznanie, iż poszkodowany M. K. przyczynił się w 60 % do zaistnienia szkody. Naruszył on bowiem zasady bezpieczeństwa w ruchu drogowym w ten sposób, że poruszał się z nadmierną prędkością w miejscu gdzie dozwolona prędkość wynosiła 90 km/h, poszkodowany poruszał się z prędkością ok. 180 km/h. Jak stwierdzili biegli gdyby poruszał się z dozwoloną prędkością mógłby uniknąć wypadku, zderzenia a samochodem I., gdyż zdążyłby zatrzymać motocykl nawet przy łagodnym hamowaniu. Nadmierna prędkość sprawiła, iż nie potrafił on opanować motocykla w chwili kiedy podjął manewr gwałtownego hamowania. Sąd podziela pogląd biegłego K. S., iż podjęty przez poszkodowanego manewr hamowania był właściwym manewrem obronnym, jednak nie został poprawnie wykonany. Gdyby motocyklista nie upadł i hamował, nie doszłoby do przemieszczenia się na lewy pas ruchu i zderzenia z ciężarówką. Opnie biegłych wykazały, iż nawet przy łagodnym hamowaniu samochód I. zdążyłby zjechać na stację paliw i nie doszłoby do wypadku. Trudno jednakże stawiać zarzut motocyklicie, iż próbował gwałtownie zahamować widząc skręcający na jego pas ruchu duży samochód.

Niewątpliwie dużą winę w zaistniałym wypadku ponosi również kierujący samochodem I.. Wykonał on bowiem skręt w lewo do stacji paliw mimo, że obowiązywał znak nakazujący jazdę na wprost. Nawet jeśli zamierzał skręcić w lewo winien on należycie obserwować przedpole jazdy oraz ustąpić pierwszeństwa przejazdu nadjeżdżającemu z przeciwka motocyklowi, którym kierował poszkodowany.

Sąd przyjął 60% przyczynienie się poszkodowanego do zaistniałego wypadku, gdyż to on w przeważającej mierze, głównie nadmierną prędkością i nieopanowaniem motocykla przyczynił się do zdarzenia. Przyczynienie się kierujący samochodem I. Sąd przyjął na poziomie 40 %, uznając, iż gdyby nie skręcił on w lewo na stację paliw, kierujący motocyklem nie musiałby podejmować manewru hamowania, ani nawet rozważać, czy taki manewr podjąć. O niewątpliwiej winie R. J. kierującego samochodem I. świadczy fakt, iż został on skazany przez Sąd Rejonowy w Kępnie wyrokiem z dnia 17 grudnia 2012 r. za przestępstwo z art. 177 § 1 i 2 k.k. w zw. z art. 178 § 1 k.k. za umyślne naruszenie zasad bezpieczeństwa w ruchu drogowym i spowodowanie wypadku ze skutkiem śmiertelnym.

Przyjmując zatem 60 % przyczynienie się zmarłego do zaistniałej szkody Sąd stosownie obniżył przyznane powodom kwoty zadośćuczynienia i odszkodowania uwzględniając wypłacone już powodom wpłaty.

Żądanie zasądzenia skapitalizowanych odsetek ustawowych za okres od 30 stycznia 2013 r. (tj. od dnia następnego po wydaniu przez pozwanego końcowej decyzji odnośnie żądań powodów) do dnia 29 sierpnia 2013 r. znajduje podstawę w art. 482 § 1 k.c. w związku z art. 14 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych (Dz.U.2013.392 j.t.).

Przyznane powodce N. K. zadośćuczynienie w kwocie 90.000 zł obniżono o 60%, co stanowi kwotę 36.000 zł, następnie pomniejszono o wypłaconą kwotę 3.000 zł co stanowi kwotę 33.000 zł. Przyznane odszkodowanie w kwocie 50.000 zł, obniżone o 60% przyczynienie się stanowi kwotę 20.000 zł, co po odjęciu wypłaconej z tego tytułu kwoty 2.000 zł daje kwotę 18.000 zł. Odszkodowanie za zwrot kosztów pogrzebu w kwocie 4.773,52 zł obniżone o 60% stanowi sumę 1.909,40 zł, pomniejszone o wypłaconą kwotę 954,70 zł stanowi sumę 954,70 zł. Zwrot kosztów wzniesienia nagrobka stanowi kwotę 11.795,00 zł co pomniejszone o 60 % przyczynienia daje sumę 4.718 zł.

Odsetki ustawowe od kwoty 51.954,70 zł (33.000 zł + 18.000 zł + 954,70 zł) za okres od dnia 30.01.2013 r. do dnia 29.08.2013 r. (211 dni) wynoszą 3.904,43 zł.

Dalsze odsetki ustawowe za opóźnienie Sąd zasądził zgodnie z żądaniem pozwu od kwoty 55.859,13 zł od dnia doręczenia odpisu pozwu pozwanemu, zaś od kwoty rozszerzonego powództwa od dnia 1 listopada 2013 r. tj. 30 dni od daty zgłoszenia roszczenia na podstawie art. 481 k.c.

Przyznane powódce D. K. zadośćuczynienie w kwocie 50.000 zł obniżono o 60%, co stanowi kwotę 20.000 zł, następnie pomniejszono o wyłaconą kwotę 2.000 zł co stanowi sumę 18.000 zł. Przyznane odszkodowanie w kwocie 30.000 zł, obniżone o 60% przyczynienie się stanowi sumę 12.000 zł, co po odjęciu wyłaconej z tego tytułu kwoty 2.000 zł stanowi kwotę 10.000 zł. Odszkodowanie za zwrot kosztów pogrzebu w kwocie 4.029,99 zł obniżone o 60% stanowi sumę 1.611,99 zł, pomniejszone o wyłaconą kwotę 805,99 zł stanowi sumę 806 zł.

Odsetki ustawowe od kwoty 28.806,00 zł (18.000 zł + 10.000 zł + 806,00 zł) za okres od dnia 30.01.2013 r. do dnia 29.08.2013 r. (211 dni) wynoszą 2.164,79 zł.

Dalsze odsetki ustawowe za opóźnienie Sąd zasądził zgodnie z żądaniem pozwu od kwoty 30.970,79 zł od dnia doręczenia odpisu pozwu pozwanemu.

Przyznane powodowi P. K. (1) zadośćuczynienie w kwocie 50.000 zł obniżono o 60%, co stanowi kwotę 20.000 zł, następnie pomniejszono o wyłaconą kwotę 2.000 zł co stanowi sumę 18.000 zł. Przyznane odszkodowanie w kwocie 30.000 zł, obniżone o 60% przyczynienie się stanowi sumę 12.000 zł, co po odjęciu wyłaconej z tego tytułu kwoty 2.000 zł stanowi kwotę 10.000 zł.

Odsetki ustawowe od kwoty 28.000,00 zł (18.000 zł + 10.000 zł) za okres od dnia 30.01.2013 r. do dnia 29.08.2013 r. (211 dni) wynoszą 2.104,22 zł.

Dalsze odsetki ustawowe za opóźnienie Sąd zasądził zgodnie z żądaniem pozwu od kwoty 30.104,22 zł od dnia doręczenia odpisu pozwu pozwanemu.

Przyznane powodowi J. K. (1) zadośćuczynienie w kwocie 40.000 zł obniżono o 60%, co stanowi kwotę 16.000 zł.

Odsetki ustawowe od tej kwoty za okres od dnia 30.01.2013 r. do dnia 29.08.2013 r. (211 dni) wynoszą 1.202,41 zł.

Dalsze odsetki ustawowe za opóźnienie Sąd zasądził zgodnie z żądaniem pozwu od kwoty 17.202,41 zł od dnia doręczenia odpisu pozwu pozwanemu.

Mając na uwadze powyższe Sąd orzekł jak w wyroku oddalając powództwo w pozostałym zakresie.

O kosztach postępowania Sąd orzekł na zasadzie art. 100 k.p.c. rozdzielając je stosownie do wyniku postępowania.

Wprawdzie pełnomocnik powoda złożył na rozprawie w dniu 12 sierpnia 2015r. spis kosztów poniesionych w sprawie, jednakże Sąd nie uwzględnił żądania zasądzenia kosztów w pełnej wysokości kierując się w tym zakresie uchwałą Sądu Najwyższego z dnia 10 lipca 2015 r. (III CZP 29/15) w której stwierdzono, iż w razie współuczestnictwa formalnego, do niezbędnych kosztów procesu poniesionych przez współuczestników reprezentowanych przez jednego pełnomocnika będącego adwokatem lub radcą prawnym zalicza się jego wynagrodzenie ustalone odrębnie w stosunku do każdego współuczestnika. Sąd powinien jednak obniżyć to wynagrodzenie, jeżeli przemawia za tym nakład pracy pełnomocnika, podjęte przez niego czynności oraz charakter sprawy (art. 109 § 2 k.p.c.).

W niniejszej sprawie Sąd rozstrzygając wniosek powodów o przyznanie kosztów zastępstwa procesowego ocenił, że jego nakład pracy pełnomocnika stron był przeciętnym nakładem pracy pełnomocników w sprawach o podobnym charakterze, a także ocenił, że staranność pełnomocnika przy wykonywaniu czynności nie była wyższa od przeciętnej. Przy czym Sąd dokonując oceny w tym zakresie wziął pod uwagę długość trwania postępowania, ilość wyznaczonych

rozpraw i przeprowadzonych na nich czynnościach procesowych, aktywność pełnomocnika stron i jego wkład w rozpoznanie sprawy.

Biorąc powyższe pod uwagę należało przyjąć, iż żądanie przyznania łącznie kosztów w kwocie 22.328,55 zł (wraz z kosztami dojazdu) nie zasługuje na uwzględnienie i winno zostać obniżone do wysokości minimalnej stawki określonej w § 6 pkt. 4 i 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz. U. tj. z 2013 r. poz. 461 ze zm.).

Jako sumę kosztów poniesionych przez pozwanego w sprawie każdego z czworga powodów Sąd przyjął koszty zastępstwa procesowego obliczone wg norm przepisanych oraz kwotę 1.268 zł tj. czwartą część kwoty 5.072,05 zł - z tytułu uiszczonych zaliczek na poczet opinii biegłych z dziedziny rekonstrukcji wypadków.

W sprawie z powództwa N. K. zarówno strona powodowa jak i pozwana poniosły koszty procesu, na które złożyły się po każdej ze stron koszty zastępstwa procesowego w wysokości 3600,00zł, po stronie powodowej dodatkowo kwota 160,88 zł (25% z kwoty 643,55 zł tj. kosztów dojazdu pełnomocnika) oraz 21,25 zł (25% z kwoty 85,00 zł tj. opłaty skarbowej od pełnomocnictw), zaś po stronie pozwanego: 25% zaliczek uiszczonych na poczet opinii biegłego tj. 1.268 zł oraz 17 zł opłata skarbową od pełnomocnictwa. W sumie koszty poniesione przez strony wyniosły kwotę 8.667,13 zł. Powódka przegrała sprawę w 21,68 % (wysokość roszczenia dochodzonego 77.345,60 zł, wysokość roszczenia zasądzonego 60.577,13 zł), zatem jej udział w kosztach procesu winien wynosić kwotę 1.879,03 zł (8.667,13 zł x 21,67%). Powódka zapłaciła 3.782,13 zł. W tej sytuacji przy zastosowaniu reguły stosunkowego rozdziału kosztów określonej w art. 100 k.p.c., zasądzeniu od pozwanego na rzecz powoda winna podlegać kwota 1.903,10 zł, stanowiąca różnicę pomiędzy kosztami rzeczywiście poniesionymi przez powódkę, a kosztami, które przy uwzględnieniu stosunku, w jakim uległa w sprawie, winny ją obciążać.

W sprawach z powództwa D. K., P. K. (1) jak i J. K. (1) zarówno strona powodowa jak i pozwana poniosły koszty procesu, na które złożyły się po każdej ze stron koszty zastępstwa procesowego w wysokości 2.400,00zł, po stronie powodowej dodatkowo kwota 160,88 zł (25% z kwoty 643,55 zł tj. kosztów dojazdu pełnomocnika) oraz 21,25 zł (25% z kwoty 85,00 zł tj. opłaty skarbowej od pełnomocnictw), zaś po stronie pozwanego: 25% zaliczek uiszczonych na poczet opinii biegłego tj. 1.268 zł oraz 17 zł opłata skarbową od pełnomocnictwa. W sumie koszty poniesione w każdej ze spraw przez strony wyniosły kwotę 6.250,13 zł.

Powódka D. K. przegrała sprawę w 23,60 % (wysokość roszczenia dochodzonego 40.018,50 zł, wysokość roszczenia zasądzonego 30.577,13 zł), zatem jej udział w kosztach procesu winien wynosić kwotę 1.475,03 zł (6.250,13 zł x 21,67%). Powódka zapłaciła 2.582,13 zł. W tej sytuacji zasądzeniu od pozwanego na rzecz powoda winna podlegać kwota 1.107,10 zł, stanowiąca różnicę pomiędzy kosztami rzeczywiście poniesionymi przez powódkę, a kosztami, które przy uwzględnieniu stosunku, w jakim uległa w sprawie, winny ją obciążać.

Powód P. K. (1) przegrał sprawę w 22,25 % (wysokość roszczenia dochodzonego 38.718,20 zł, wysokość roszczenia zasądzonego 30.104,22 zł), zatem jego udział w kosztach procesu winien wynosić kwotę 1.390,65 zł (6.250,13 zł x 22,25%). Powód zapłacił 2.582,13 zł. W tej sytuacji zasądzeniu od pozwanego na rzecz powoda winna podlegać kwota 1.191,48 zł, stanowiąca różnicę pomiędzy kosztami rzeczywiście poniesionymi przez powoda, a kosztami, które przy uwzględnieniu stosunku, w jakim uległ w sprawie, winny go obciążać.

Powód J. K. (1) przegrał sprawę w 21,35 % (wysokość roszczenia dochodzonego 21869,90 zł, wysokość roszczenia zasądzonego 17.202,41 zł), zatem jego udział w kosztach procesu winien wynosić kwotę 1.334,40 zł (6.250,13 zł x 21,35%). Powód zapłacił 2.582,13 zł. W tej sytuacji zasądzeniu od pozwanego na rzecz powoda winna podlegać kwota 1.247,73 zł, stanowiąca różnicę pomiędzy kosztami rzeczywiście poniesionymi przez powoda, a kosztami, które przy uwzględnieniu stosunku, w jakim uległ w sprawie, winny go obciążać.

Ponadto Sąd w oparciu o art. 113 ust.1 ustawy z dnia 28.07.2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz. U. tj. z 2014 r. poz. 1025 ze zm.) nakazał pobrać od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w

Kępie kwotę 7.735,00 zł stanowiącą 77 % (w takim stopniu pozwany przegrał łącznie proces) nieuiszczonych kosztów sądowych, na które złożyły się wydatki na opinie biegłych w kwocie 1.145,55 zł oraz nieuiszczone opłaty od pozwów w łącznej kwocie 8.899 zł.

SSR Żaneta Cebula

ZARZĄDZENIE

1. Odpis wyroku z uzasadnieniem doręczyć:

- pełnomocnikowi powoda
- pełnomocnikowi pozwanego

2. Przedłożyć z apelacją lub za 14 dni.

K. 30.08.2016 r.